

Atomvåpennedrustning, helse og fred

Internasjonalt engasjerte leger er fremdeles viktig. Det kom tydelig frem under verdenskongressen i International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) i New Delhi, India.

Det ble diskutert langt mer enn atomvåpen da over 600 leger og medisinstudenter fra mer enn 40 land i mars var samlet til kongress. Norge stilte med en delegasjon på elleve, med et flertall av studenter, som fikk anledning til å bli kjent med spennende problemstillinger, mennesker og et annerledes land.

IPPNW har siden 1980 engasjert mer enn 150 000 leger verden over. Gjennom fokus på faglig utredning, politisk påvirkning og opplysning bidro organisasjonen betydelig til å synliggjøre behovet for atomnedrustning på 1980-tallet, et arbeid de mottok Nobels fredspris for i 1985. Men nesten 20 år etter «den kalde krigen» er det fremdeles et sterkt behov for fortsatt innsats, kanskje et større behov nå enn det har vært på lenge, med et nytt våpenkappløp og utvikling av nye metoder for å beskytte seg. IPPNW arbeider derfor fremdeles aktivt med blant annet lobbyvirksomhet overfor politikere, med en kampanje for en internasjonal konvensjon for å forby atomvåpen og generell opplysning om nedrustningsspørsmål. Forebygging er den eneste kuren mot en atomkrig, derfor er det viktig at også vi som helsepersonell engasjerer oss aktivt. Vi har lite eller ingenting å stille opp med hvis en slik krig allerede har blitt et faktum.

I Ghandis hjemland

Både som atomvåpenstat, et land i pågående konflikt, et land i voldsom utvikling, og ikke minst som arvtakere etter Ghandi, dannet India et svært godt bakteppe for en slik kongress. Med store utfordringer også innen fattigdom og miljø, var det grunnlag for spennende diskusjoner med nær tilknytning til dagens virkelighet. I løpet av kongressen ble det satt fokus på temaer som den internasjonale kampanjen for å forby atomvåpen, håndvåpen, globalisering, helse og fred, sosialt ansvar og energispørsmålet. I tillegg til selve konferansen ble det avholdt møter med Indias president, statsminister, statsråder og andre politikere.

Norsk engasjement

Norge har markert seg sterkt i organisasjonen internasjonalt, og var godt synlig også på årets kongress. Bjørn Hilt, professor i arbeidsmedisin ved St. Olavs Hospital og NTNU, vært i fire år vært både europeisk visepresident og generalsekretær. Og under konferansen var den norske delegasjonen ansvarlig for en workshop som

Deler av den norske delegasjonen. F.v. Jon Reitan, Sindre Svedal, Augstein Svedal, Bjørn Hilt, Guro K. Bårnes og Ida Marie Hoel. Foto privat

tok for seg utdanning i helse- og fredsarbeid og hvordan dette kan integreres i den medisinske grunn- og etterutdanningen.

Bredt styre

Under kongressen ble det valgt nytt styre og nye presidenter. De nyvalgte presidentene er Ime John fra Nigeria, som har et spesielt engasjement for forebygging og håndvåpen, Vappu Taipale, tidligere helseminister i Finland og leder av FNs utdanningsråd og Sergey Kolesnikov, medlem av Russlands lovgivende forsamling (Duma). Disse er alle med på å gi organisasjonen god bredde både faglig og geografisk. I tillegg er det valgt inn to nye internasjonale studentrepresentanter, Wenjing Tao fra Sverige og Agyeno Ehase fra Nigeria. Disse vil, sammen med to nyutdannede leger som ble valgt inn som regionale visepresidenter, sørge for å opprettholde engasjementet blant den yngre del av organisasjonen og sørge for at disse blir hørt og sett.

Aktiv og mangfoldig studentbevegelse

IPPNW har en aktiv og engasjert studentbevegelse. Dette var svært synlig på konferansen hvor omkring en tredjedel av alle deltakerne var studenter. I forkant av verdenskongressen ble det også avholdt en egen studentkonferanse hvor åtte norske studenter og en ung lege deltok. I tillegg til verdifull innføring i nedrustningsspørsmål bød konferansen på gode muligheter til å knytte kontakter for videre internasjonalt

samarbeid. Det er mye oppmerksomhet mot og stort potensial i å samarbeide på tvers av land- og verdensdelsgrenser. I dag samarbeides det blant annet om å arrangere felles kampanjer, delegasjoner til atomvåpenland, møter med politikere, regionale konferanser og mye mer. De ulike land og regioner har ulike utfordringer og tradisjoner som fører til et spennende mangfold, ikke bare når det gjelder fag, men vel så mye når det gjelder kultur og arbeidsmåter. Det er lett å la seg inspirere, utfordringen ligger i å beholde engasjementet når man kommer tilbake til hverdagen hjemme igjen. For å nettopp å opprettholde engasjementet hjemme, på tross av travle studier, finnes Medfred – studentavdelingen til Norske Leger mot atomvåpen. I tillegg til å jobbe mot atomvåpen, jobber Medfred i likhet med moderforeningen, også mye bredere med temaene fred, nedrustning, menneskerettigheter og miljø. Det finnes Medfred-avdelinger i alle de fire universitetsbyene. Les mer om Medfred på: www.legermotatomvapen.no/content.asp?id=21

Guro K. Bårnes

g.k.barnes@studmed.uio.no
Universitetet i Oslo